



Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет менеджменту та індустрії гостинності
Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму



«УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ»
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для забезпечення самостійної роботи студентів
освітнього ступеня магістр
спеціальності 073 «Менеджмент»

Мукачево

МДУ 2022

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету*

протокол № 12 від 22.08.2022 р.

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму*

протокол № 11 від 24.05 2022 р.

Укладач

Хаустова К.М. – к.е.н., доц. кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму

Рецензент

Братюк В.П. – к.е.н., доц. кафедри економіки та фінансів МДУ

«Управління потенціалом бізнес-організації»: Методичні рекомендації для забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти освітнього ступеня магістр спеціальності 073 «Менеджмент» / укладач К.М. Хаустова– Мукачево : МДУ, 2022. - 28 с. (1,3 др.арк)

Методичні рекомендації містять передмову, методичні вказівки щодо забезпечення самостійної роботи студентів, зміст самостійної роботи з дисципліни «Управління потенціалом бізнес-організації», теми рефератів, тести до семінарських занять, питання для самоконтролю знань, проміжного та підсумкового контролю, а також список літератури.

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	4
<i>МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</i>	6
<i>ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ СУЧАСНИХ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ»</i>	7
<i>МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ</i>	15
<i>ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ</i>	18
<i>ПИТАННЯ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ПОТОЧНИЙ ТА СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ</i>	25
<i>СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ</i>	27

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» входить до переліку компонент ОПП «Менеджмент» Мукачівського державного університету для магістерського рівня програм підготовки денної та заочної форм освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» є надання здобувачам освіти базових знань і практичних навичок з формування, оцінки та ефективного використання потенціалу розвитку сучасних бізнес-організацій.

Предметом вивчення курсу «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» є потенціал сучасних бізнес-організацій, його основні структурні складові, методи оцінки та підходи до ефективного управління.

Основні завдання дисципліни:

- Ознайомити із сутністю, структурою та властивостями потенціалу сучасних бізнес-організацій;

- Вивчити основні види та форми прояву потенціалу в сучасних умовах;

- Навчити застосуванню різних підходів до формування та оцінки потенціалу;

- Здобути практичні навички оцінювання вартості потенціалу організації та формування найбільш ефективної його архітектури у відповідності до умов ведення бізнесу;

- Виявити особливості формування та використання основних складових потенціалу бізнес-організації, а саме кадрового, фінансового, матеріально-технічного, інвестиційно-інноваційного, інформаційного.

- Набуття вмінь аналізувати й оцінювати конкурентоспроможність потенціалу;

- Навчити використовувати отримані знання на практиці для розробки стратегії розвитку потенціалу відповідно до стратегічних пріоритетів бізнес-організації.

- Сформувати компетенції щодо використання одержаних знань у практичній діяльності підприємств України з урахуванням сучасних тенденцій і перспектив розвитку економіки і суспільства.

Методологічною основою дисципліни «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» є сучасні економічні теорії та концепції розвитку організацій в умовах інформаційного суспільства, теорії менеджменту та управління економічними процесами на сучасному етапі економічних трансформацій.

Компетентності та результати навчання. В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути таких компетентностей у межах відповідної освітньої програми:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають

проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

СК 11 Здатність адаптувати систему управління та потенціал організації до змінних умов ринкового середовища.

Очікувані результати навчання:

РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

РН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

РН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

РН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

РН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

РН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

РН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

РН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

РН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

РН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

РН 14. Вміти адаптувати систему управління та потенціал організації до змінних умов ринкового середовища

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Самостійна поза аудиторна робота з дисципліни «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» потребує від здобувача освіти щоденної самостійної роботи, яка виконується за завданнями викладача. Це завдання з підготовки до аудиторних занять, пошуково-аналітична та наукова робота.

Всі завдання розроблені так, щоб у процесі їх виконання безперервно поглиблювалися знання, розвивалося мислення, формувалися вміння, навички та відповідні компетенції.

Мета самостійної роботи з дисципліни «Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій» не тільки поглибити і закріпити знання та вміння, які здобувач освіти отримує на лекціях і семінарах, а й сприяти розвитку його творчого й аналітичного потенціалу та реалізації професійних навичок.

Формами проведення самостійної роботи є пошук та огляд наукових джерел за заданою проблематикою, формулювання понять, виконання тестових завдань; виконання домашніх завдань до практичних занять, підготовка до семінарських занять різних видів, написання рефератів та підготовка інформаційних доповідей.

Також доцільно використовувати такі форми самостійної роботи:

- аналітичний розгляд наукової публікації;
- підготовка презентації: вибір здобувачем освіти певної теми або проблеми для презентації та висловлення свого бачення, розуміння або нерозуміння цієї проблеми;
- підготовка доповіді або короткого огляду актуальної проблеми формування потенціалу бізнес-організації в сучасних умовах;
- підготовка тез до участі у наукових конференціях;
- виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань;
- виконання тестових завдань за темами і розділами дисципліни;
- практикум з навчальної дисципліни, тренінгові програми з використанням програмного забезпечення.

Окремим напрямком самостійної роботи здобувача освіти під керівництвом викладача є наукова робота, а саме написання статей, тез, участь у наукових конференціях, семінарах та круглих столах у межах теми наукового дослідження кафедри та обраної теми магістерської роботи здобувача.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
«Управління потенціалом сучасних бізнес-організацій»

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ
ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ**

**Тема 1. Сутність, структура та властивості потенціалу сучасної
бізнес-організації**

Сутність поняття «потенціал організації» як економічної категорії. Властивості потенціалу організації. Структура потенціалу організації. Передумови ефективного використання потенціалу організації. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства. Типи поведінки підприємства, обумовлені його потенціалом.

***Ключові слова:** потенціал, структура, види потенціалу, властивості потенціалу, ефективність використання потенціалу організації*

Питання для самоконтролю:

1. Що являє собою потенціал бізнес-організації в сучасних ринкових умовах?
2. Поясніть різницю між поняттями виробничий, стратегічний та підприємницький потенціал організації;
3. Які особливості потенціалу організації необхідно враховувати при його формуванні та використанні?
4. Назвіть основні якісні характеристики потенціалу організації.
5. Визначіть основні зовнішні та внутрішні умови ефективного використання потенціалу організації.
6. Обґрунтуйте структурні характеристики потенціалу організації та основні складові його внутрішньої структури.

Питання для самостійного вивчення:

1. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства
2. Типи поведінки підприємства, обумовлені його потенціалом

Тематика рефератів:

1. Підходи до визначення складу ресурсного потенціалу
2. Вплив суспільно-політичних факторів на формування потенціалу

Тема 2. Управління формуванням потенціалу бізнес-організації

Загальнонаукові підходи до формування потенціалу підприємства. Фактори формування потенціалу підприємства. Формування бізнес-моделі підприємства як основи створення та реалізації потенціалу. Особливості формування потенціалу підприємства залежно від специфіки підприємницької діяльності. Система управління потенціалом організації

***Ключові слова:** фактори формування потенціалу; бізнес-модель, підходи до формування потенціалу*

Питання для самоконтролю:

1. Які фактори впливають на формування потенціалу організації?

2. У чому особливості системного підходу до формування потенціалу організації?
3. Які особливості (постулати) необхідно враховувати при формуванні потенціалу?
4. Сутність бізнес-моделі та її вплив на проектування потенціалу та його використання?
5. Як галузь впливає на вимоги щодо складових і структури потенціалу організації?
6. Перерахуйте основні бізнес-моделі організації.

Питання для самостійного вивчення:

1. Особливості формування потенціалу підприємства залежно від специфіки підприємницької діяльності
2. Система управління потенціалом організації

Теми рефератів:

1. Проектування організації та її потенціалу
2. Середовище функціонування бізнес-моделі
3. Класифікація бізнес-моделей організацій

Тема 3. Підходи до оцінки потенціалу організації

Наукові підходи до оцінки потенціалу організації. Методичні підходи аналізу потенціалу. Витратна концепція оцінки потенціалу підприємства. Порівняльний підхід до оцінки потенціалу підприємства. Поняття вартості в управлінні потенціалом. Дисконтний підхід в оцінці потенціалу підприємства

***Ключові слова:** ресурсний підхід, структурний підхід, цільовий підхід, витратна концепція оцінки, ресурси, вартість, методи оцінки.*

Питання для самоконтролю

1. Наведіть класифікацію методів оцінки підприємства та його потенціалу.
2. Охарактеризуйте особливості застосування витратного підходу до оцінки потенціалу підприємства.
3. Які особливості порівняльного підходу до оцінки потенціалу підприємства? При яких умовах доцільне використання даного підходу?
4. Охарактеризуйте результатний підхід до оцінки потенціалу підприємства.
5. Розкрийте переваги та недоліки дохідного підходу оцінювання потенціалу підприємства.

Питання для самостійного вивчення:

1. Поняття вартості в управлінні потенціалом
2. Дисконтний підхід в оцінці потенціалу підприємства

Тема 4. Вартість потенціалу бізнес-організації

Поняття вартості в управлінні потенціалом. Особливості оцінки потенціалу підприємства для моніторингу поточних можливостей. Спеціальні випадки застосування оцінки вартості бізнесу. Особливості

оцінки вартості матеріальних активів підприємства. Оцінка вартості нематеріальних активів підприємства.

Ключові слова: *вартість, ціна, вартість бізнесу, моніторинг поточних можливостей, спеціальні випадки*

Питання для самоконтролю

1. Яка роль вартості у формуванні потенціалу підприємства?
2. В яких випадках найчастіше проводять вартісну оцінку потенціалу підприємства?
3. У чому відмінність вартості у користуванні та вартості у обміні?
4. Які показники використовуються для підготовки бізнесу до санації?
5. У чому особливості оцінки поточної вартості бізнесу?

Питання, які виносяться на самостійне вивчення:

1. Особливості оцінки вартості матеріальних активів підприємства
2. Оцінка вартості нематеріальних активів підприємства

Теми рефератів:

1. Ринкова вартість бізнесу
2. Інвестиційний аналіз вартості бізнесу

Тема 5. Конкурентоспроможність потенціалу організації

Сутність поняття конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Ринкові характеристики конкурентоспроможності потенціалу. Підходи до оцінки конкурентоспроможності потенціалу. Моделі оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Сутність та методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Зовнішні чинники конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства

Ключові слова: *конкурентоспроможність, конкурентоспроможний потенціал, конкурентні переваги, конкурентоспроможність продукції, бенчмаркінг, ринкові чинники.*

Питання для самоконтролю:

1. Що ви розумієте під поняттям «конкурентоспроможність потенціалу підприємства»?
2. Яка різниця між поняттями конкурентоспроможністю та ефективністю потенціалу?
3. Які види конкурентоспроможності потенціалу ?
4. Перерахуйте основні складові конкурентоспроможності потенціалу підприємства?
5. Назвіть основні види конкурентних переваг?
6. Які підходи до оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства ви знаєте?
7. У чому особливості індикативного методу оцінки конкурентоспроможності потенціалу?

Питання для самостійного вивчення:

1. Сутність та методи оцінки конкурентоспроможності продукції

2. Зовнішні чинники конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

3. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства

Теми рефератів:

1. Зовнішні і внутрішні чинники забезпечення конкурентоспроможності організації

2. Конкурентні переваги підприємства та потенціал їх формування

3. Бенчмаркінг як метод оцінки та розвитку конкурентоспроможного потенціалу бізнес-організації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ ПОТЕНЦІАЛУ

Тема 6. Матеріально-технічний потенціал організації

Сутність і структура матеріально-технічного потенціалу підприємства. Методи оцінювання вартості будівель і споруд. Оцінка матеріально-технічного потенціалу підприємства. Управління розвитком матеріально-технічного потенціалу. Виробничі потужності підприємства. Сутність та структура основних засобів. Технології, їх види та роль у формуванні виробничого потенціалу підприємства

***Ключові слова:** матеріально-технічне забезпечення, основні засоби, технології, матеріали, матеріальні ресурси, стандартизована оцінка, балансова оцінка*

Питання для самоконтролю:

1. Яка роль матеріально-технічного потенціалу у виробничому потенціалі підприємства?

2. Назвіть основні складові матеріально-технічного потенціалу підприємства?

3. Які методи використовуються для оцінки матеріально-технічного потенціалу будівель і споруд;

4. Як оцінюється вартість виробництва?

5. Назвіть основні чинники та напрямки розвитку матеріально-технічного потенціалу підприємства

Питання для самостійного вивчення:

1. Виробничі потужності підприємства

2. Сутність та структура основних засобів

3. Технології, їх види та роль у формуванні виробничого потенціалу підприємства

Теми рефератів:

1. Сучасні логістичні концепції управління матеріально-технічним потенціалом підприємства

2. Цілі, об'єкти та особливості оцінювання машин і обладнання

3. Вплив зносу на вартість машин і обладнання.

Тема 7: формування, оцінка та управління трудовим потенціалом організації

Сутність та характеристики трудового потенціалу. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Оцінка ефективності використання кадрового потенціалу. Шляхи підвищення трудового потенціалу підприємства. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціалу підприємств. Адаптація трудового потенціалу до потреб підприємства. Формування команд як форма ефективного використання кадрового потенціалу в сучасних умовах

Ключові слова: *кадровий потенціал підприємства, мотивація, праця, кваліфікація, робоче місце*

Питання для самоконтролю:

1. У чому проявляється сутність трудового потенціалу фірми?
2. Назвіть основні складові трудового потенціалу
3. Які ви знаєте підходи до оцінки трудового потенціалу?
4. Назвіть основні умови ефективного використання трудового потенціалу?
5. Яка роль професійного відбору у процесі формування кадрового потенціалу підприємства?
6. Які чинники враховують при оцінці відповідності кадрового потенціалу обраній стратегії розвитку бізнесу?

Питання, які виносяться на самостійне вивчення

1. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціалу підприємств
2. Адаптація трудового потенціалу до потреб підприємства
3. Формування команд як форма ефективного використання кадрового потенціалу в сучасних умовах

Теми рефератів:

1. Формування компетенцій персоналу
2. Нетрадиційні підходи до розвитку трудового потенціалу
3. Особливості концепції «навчання протягом усього життя»

Тема 8. Фінансовий потенціал організації

Сутність та складові фінансового потенціалу організації. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Методи оцінювання фінансового потенціалу. Зовнішні та внутрішні джерела фінансових ресурсів. Оцінка ймовірності банкрутства організації. Вплив фінансового потенціалу на формування фінансової стратегії організації

Ключові слова: *фінансові ресурси, фінансовий потенціал, фінансові коефіцієнти, власні кошти, залучені кошти, управління фінансовим потенціалом*

Питання для самоаналізу:

1. Яка сутність фінансового потенціалу підприємства та його значення для розвитку?

2. Які показники використовуються для аналізу та оцінки фінансового потенціалу?

3. Перерахуйте та дайте характеристику основних складових фінансового потенціалу підприємства

4. У чому полягають особливості управління фінансовим потенціалом?

5. Які методи використовуються для оцінки фінансового потенціалу підприємства?

6. Назвіть основні внутрішні та зовнішні чинники формування фінансового потенціалу підприємства.

Питання, які виносяться на самостійне вивчення:

1. Зовнішні та внутрішні джерела фінансових ресурсів

2. Оцінка ймовірності банкрутства організації

3. Вплив фінансового потенціалу на формування фінансової стратегії організації

Теми рефератів:

1. Вплив макроекономічних чинників на формування фінансового потенціалу підприємств

2. Корпоратизація як чинник формування та розвитку фінансового потенціалу підприємства

3. Сучасні підходи до діагностики фінансового потенціалу

Тема 9. Інвестиційно-інноваційний потенціал бізнес-організації

Сутність та складові інвестиційного потенціалу. Підходи до оцінки інвестиційного потенціалу організації. Інноваційний потенціал та чинники його формування. Нематеріальні ресурси підприємства як складова інноваційного потенціалу. Зовнішні фактори формування інвестиційного потенціалу підприємства. Чинники формування та використання інноваційного потенціалу. Інноваційна активність підприємства як показник реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу.

***Ключові слова:** інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, інвестиційні ресурси, інноваційний потенціал, інноваційна діяльність, інтелектуальна власність, нематеріальні ресурси та активи.*

Питання для самоаналізу:

1. В чому полягає економічна сутність інвестиційного потенціалу підприємства?

2. Поясніть різницю між поняттями «інвестиційний потенціал» та «фінансовий потенціал»?

3. Які показники та індикатори найчастіше використовуються для оцінки інвестиційного потенціалу підприємства?

4. Поясніть поняття «інвестиційна привабливість підприємства» та який її вплив на формування інвестиційного потенціалу?

5. В чому полягає сутність інноваційного потенціалу підприємства, його спільні та відмінні риси з інноваційною діяльністю?

6. Які чинники сприяють інвестиціям у інноваційну діяльність?

7. Назвіть основні показники оцінювання інноваційного потенціалу підприємства

8. Яка роль нематеріальних ресурсів у формуванні інноваційного потенціалу?

Питання, які виносяться на самостійне вивчення:

1. Зовнішні фактори формування інвестиційного потенціалу підприємства

2. Чинники формування та використання інноваційного потенціалу

3. Інноваційна активність підприємства як показник реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу.

Теми рефератів:

1. Інвестиційний потенціал країни, галузі, регіону

2. Чинники розвитку інноваційного потенціалу регіонів

3. Інвестиційна політика підприємства

4. Інноваційна стратегія підприємства та напрямки її реалізації

Тема 10 Інформаційний потенціал бізнес-організації

Сутність та роль інформації у формуванні і реалізації потенціалу підприємства. Інформаційний потенціал та його структура. Корпоративні інформаційні системи як носій інформаційного потенціалу. Особливості формування інформаційного потенціалу підприємства. Зовнішні і внутрішні джерела інформації. Інформаційні технології в управлінні. Оцінка рівня інформаційного потенціалу організації

Ключові слова: інформація, інформаційні ресурси, інформаційний потенціал, бази даних, інформаційні системи, інформаційні технології

Питання для самостійного вивчення

1. Зовнішні і внутрішні джерела інформації

2. Інформаційні технології в управлінні

3. Оцінка рівня інформаційного потенціалу організації

Питання для самоаналізу:

1. Яка роль інформаційних ресурсів в управлінні організацією?

2. У чому полягає особливість управлінської інформації?

3. Назвіть основні класифікаційні ознаки інформації, що формує інформаційний потенціал бізнес-організації?

4. В чому полягають особливості інформаційного потенціалу порівняно з інформаційними ресурсами?

5. Назвіть і охарактеризуйте основні складові інформаційного потенціалу бізнес-організації

6. Яка сутність та складові сучасних корпоративних інформаційних систем?

7. Назвіть основні види програмного забезпечення, що використовуються і в управлінні бізнес-організацією.

Теми рефератів:

1. Інноваційні технології формуванні та використання інформаційного потенціалу
2. Сутність та роль консалтингу в забезпеченні інформаційного потенціалу організації
3. Інформаційний потенціал в забезпеченні адаптивності бізнес-організації
4. Стратегічний інформаційний потенціал, його особливості та напрямки використання.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Результативність самостійної роботи здобувачів освіти визначається наявністю активних методів її контролю. Використовуються такі види контролю:

- *Вхідний контроль* знань та умінь здобувачів освіти на початку вивчення чергової дисципліни;
- *поточний контроль* - регулярний контроль рівня засвоєння матеріалу на лекціях, практичних і семінарських заняттях; мета – перевірка рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретних навчальних завдань. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначається викладачем;
- *рубіжний контроль* здійснюється після завершення вивчення певних модулів;
- *підсумковий (модульний) контроль* проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах.

Для досягнення мети і завдань вивчення дисципліни здобувач освіти повинні виконати запланований навчальним планом обсяг аудиторних занять (прослухати лекції та взяти участь у семінарських заняттях) та пройти поточний контроль у вигляді:

- систематичності та активності роботи на семінарських заняттях протягом семестру;
- виконання завдань для самостійного опрацювання, у тому числі у формі виконання реферативних робіт.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюються:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях;
- активність при обговоренні питань, винесених на семінарські заняття;
- результати тестового експрес-контролю.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінюються:

- самостійне опрацювання тем загалом або окремих питань дисципліни;
- написання рефератів за темами дисципліни;
- підготовка конспектів навчальних і наукових текстів за темами, погодженими з викладачем;
- переклад іноземних текстів за темами, погодженими з викладачем.

При виконанні письмових реферативних робіт здобувачам освіти необхідно проконсультуватися з викладачем (лектором) і узгодити з ним тематику, зміст реферату у вигляді розгорнутого плану та обов'язкові для використання літературні джерела. Кожна реферативна робота повинна дати вичерпну й аргументовану відповідь на визначені в ній питання. Для виконання письмових робіт здобувач освіти повинні використовувати

рекомендовану літературу, наведену в списку, та інші заздалегідь погоджені з викладачем джерела інформації (Інтернет та періодичні видання, матеріали державної служби статистики тощо). Наявність у роботі оригінальних матеріалів, результатів власних аналітичних досліджень і висновків здобувачем освіти є необхідною умовою позитивного оцінювання роботи. Робота захищається здобувачем освіти після її подання в письмовому вигляді, перевірки та співбесіди з викладачем (лектором).

Реферат оцінюється за шкалою 5 балів. Оцінка «5 балів» виставляється за повне розкриття всіх розділів із залученням статистичних матеріалів; оцінка «4 бали» – за повне розкриття розділів без залучення статистичних матеріалів; оцінка «3 бали» – за неповне розкриття теми, допущення несуттєвих помилок або за порушення терміну подання індивідуальної роботи на перевірку. Оцінка 2 бали виставляється здобувачу освіти, який не розкрив сутність теми реферату та не дотримався основних вимог щодо оформлення.

Здобувачі освіти, які здійснюють навчання згідно з індивідуальним графіком, виконують три письмові реферативні роботи, теми яких попередньо узгоджуються з викладачем.

Рубіжний контроль, полягає у виконанні модульних завдань, під час яких оцінюються:

- відповідь на теоретичне питання;
- результат тестування;
- розв'язання задачі.

Модульний контроль здійснюється в кінці семестру на семінарських заняттях у вигляді контрольної роботи за розділами і темами дисципліни.

Завдання для модульного контролю складаються з двох теоретичних питань, одного тестового завдання (п'ять тестових питань).

Порядок організації оцінювання знань здобувачів освіти заочної форми навчання

Для досягнення мети і завдань вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні виконати запланований навчальним планом обсяг аудиторних занять (прослухати лекції і взяти участь у семінарських заняттях) і пройти поточний контроль у вигляді тестів за розділами дисципліни.

Загальна оцінка результатів поточного контролю

Результати поточного контролю включають всі його складові і оцінюються як задовільні за наявності задовільних оцінок за виконання завдань на семінарських заняттях(для здобувачів освіти денної форми навчання), виконання домашньої контрольної роботи(для здобувачів освіти заочної форми навчання) та модульних завдань. Якщо за результатами поточного контролю знань здобувач освіти одержав незадовільні оцінки, його не допускають до іспиту.

У разі невиконання завдань поточного контролю знань через по важні причини здобувач освіти має право з дозволу декана скласти їх до останнього семінарського заняття. Порядок складання визначає викладач, який веде

семінарські заняття.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Оцінювання знань проводиться на основі 5-ти бальної шкали із врахуванням вагових коефіцієнтів окремих завдань, відповідно до їх рівня складності.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Потенціал бізнес-організації – це:

- а) сукупність ресурсів бізнес-організації;
- б) максимально можливий річний випуск продукції визначеної номенклатури;
- в) можливості бізнес-організації за найбільш ефективного використання ресурсів;
- г) характеристика розміру бізнес-організації

2. Ефективність використання економічного потенціалу оцінюється шляхом:

- а) визначення максимально можливого обсягу виробництва;
- б) визначення максимально можливого обсягу прибутку;
- в) зіставлення розрахованої потенційної величини показника, що характеризує економічний потенціал бізнес-організації, з його фактичним значенням;
- г) зіставлення розрахованої потенційної величини показника, що характеризує економічний потенціал бізнес-організації, з часткою ринку.

3. Сукупність виробничих, ринкових, фінансових, інвестиційних, інноваційних ресурсів бізнес-організації, їх певна структура і комбінація, що забезпечують досягнення цілей господарської діяльності, – це:

- а) потенціал управління;
- б) ресурсний потенціал бізнес-організації;
- в) збитковий потенціал бізнес-організації;
- г) ринковий потенціал бізнес-організації

4. Інноваційний потенціал бізнес-організації – це:

- а) сукупність управлінських компетенцій, що визначають здатність системи управління бізнесом забезпечити ефективне використання ресурсного потенціалу;
- б) сукупні можливості бізнес-організації щодо генерації, сприйняття та

упровадження нових ідей для його оновлення;

в) наявні та приховані можливості бізнес-організації щодо залучення і використання матеріальних ресурсів;

г) обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів бізнес-організації, які використовуються для здійснення поточних і перспективних витрат;

5. Виробничий потенціал бізнес-організації – це:

а) сукупність управлінських компетенцій, що визначають здатність менеджерів забезпечити прибутковість бізнес-організації;

б) сукупні можливості бізнес-організації щодо генерації, сприйняття та запровадження нових ідей для його оновлення;

в) наявні та приховані можливості бізнес-організації щодо залучення і використання факторів виробництва для випуску максимально можливого обсягу продукції (послуг);

г) обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів бізнес-організації, які використовуються для здійснення поточних і перспективних витрат;

6. Фінансовий потенціал бізнес-організації – це:

а) сукупність управлінських компетенцій, що визначають здатність системи управління бізнесом забезпечити ефективне використання ресурсного потенціалу;

б) сукупні можливості бізнес-організації щодо генерації, сприйняття та запровадження нових ідей для його оновлення;

в) наявні та приховані можливості бізнес-організації для випуску максимально можливого обсягу продукції (послуг);

г) обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів бізнес-організації, які використовуються для здійснення поточних і перспективних витрат;

7. Закон синергії стверджує, що:

а) для будь-якої системи існує такий набір елементів, за якого її потенціал завжди буде значно більше простої суми потенціалів елементів, що до неї входять;

б) для будь-якої системи існує такий набір елементів, за якого її потенціал завжди буде значно меншим простої суми потенціалів елементів, що до неї входять;

в) для будь-якої системи існує такий набір елементів, за якого її потенціал завжди буде або значно більше простої суми потенціалів елементів, що до неї входять, або суттєво меншим;

г) чим більшою інформацією володіє організація про внутрішнє і зовнішнє середовище, тим вища ймовірність її успішного функціонування

8. Структура потенціалу бізнес-організації – це:

а) відносно стійкий спосіб організації виробництва;

б) асортимент та номенклатура продукції;

в) відносно стійкий спосіб організації елементів потенціалу, що розкриває його будову, елементний склад, принципи формування та розвитку;

г) склад та співвідношення матеріальних активів, які використовуються у бізнесі.

9. Оптимальна структура потенціалу бізнес-організації досягається, якщо:

а) бюджет служби маркетингу зростає;

б) обсяги виробництва зростають;

в) складові потенціалу з мінімальними витратами забезпечують досягнення цілей бізнес-організації;

г) у ній наявні усі можливі складові

10. Для оптимізації структури потенціалу бізнес-організації необхідно:

а) переглянути співвідношення складових потенціалу бізнес-організації та організацію їх взаємодії;

- б) скоротити чисельність працівників;
- в) відмовитися від кредитування;
- г) зосередитися на фінансових капіталовкладеннях

11. Інформаційне забезпечення бізнес-організації – це:

- а) аналітичні матеріали щодо функціонування ринків збуту;
- б) макроекономічні прогнози уряду;
- в) динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень;
- г) інформаційні ресурси маркетингу

12. Якщо вартість бізнес-організації оцінюється з позицій майбутніх доходів, які виникнуть у результаті його використання або можливого подальшого продажу, застосовується:

- а) ринковий (порівняльний) підхід;
- б) витратний (майновий) підхід;
- в) дохідний підхід;
- г) ліквідаційний підхід

13. Ринковий потенціал бізнес-організації визначається у:

- а) сфері виробництва;
- б) фінансовій сфері;
- в) нематеріальному виробництві;
- г) сфері ринку через взаємодію попиту та пропозиції

14. Трудовий потенціал працівника – це:

- а) індивідуальні інтелектуальні, психологічні, фізіологічні, освітньо-кваліфікаційні та інші можливості особистості, які використовуються чи можуть бути корисні для трудової діяльності;
- б) трудовий потенціал окремих працівників, а також додаткові можливості їх колективної діяльності на основі сумісності психофізіологічних і кваліфікаційно-професійних особливостей колективу;
- в) сукупні можливості працівників підприємства активно чи пасивно брати участь у виробничому процесі у рамках конкретної організаційної

структури виходячи з матеріально-технічних, технологічних та інших параметрів;

г) обсяг виготовленої ним продукції

15. Груповий (бригадний) трудовий потенціал – це:

а) індивідуальні інтелектуальні, психологічні, фізіологічні, освітньо-кваліфікаційні та інші можливості особистості, які використовуються чи можуть бути корисні для трудової діяльності;

б) трудовий потенціал окремих працівників, а також додаткові можливості їх колективної діяльності на основі сумісності психофізіологічних і кваліфікаційно-професійних особливостей колективу;

в) сукупні можливості працівників підприємства активно чи пасивно брати участь у виробничому процесі у рамках конкретної організаційної структури виходячи з матеріально-технічних, технологічних та інших параметрів;

г) обсяг виготовленої бригадою продукції

16. Витратний підхід до оцінки трудового потенціалу передбачає:

а) оцінку сукупних фактичних витрат на створення (зарплата, витрати на забезпечення умов праці, оплата соцзабезпечення, ціна компенсації);

б) оцінку реальної вигоди, яку має підприємство від праці працівників (частина прибутку, який генерується ними);

в) порівняння між працівниками підприємства, їх продуктивністю, динамікою особистого професійного зростання;

г) оцінку плинності кадрів

17. Дохідний підхід до оцінки трудового потенціалу передбачає:

а) оцінку сукупних фактичних витрат на створення (зарплата, витрати на забезпечення умов праці, оплата соцзабезпечення, ціна компенсації);

б) оцінку реальної вигоди, яку має підприємство від праці працівників (частина прибутку, який генерується ними);

в) порівняння між працівниками підприємства, їх продуктивністю, динамікою особистого професійного зростання;

г) оцінку плинності кадрів

18. Показник ефективності управління зростає при:

- а) скороченні обсягів реалізованої продукції;
- б) зростанні прибутку підприємства;
- в) зростанні фінансових витрат на управління;
- г) зростанні собівартості продукції

19. Джерелом формування внутрішнього інвестиційного потенціалу бізнес-організації є:

- а) готівкові кошти підприємства;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) кошти інвесторів;
- г) банківські кредити

20. Метою управління інвестиційним потенціалом бізнес-організації є:

- а) найбільш повне і ефективне використання ресурсів бізнес-організації;
- б) постійне оновлення асортименту продукції та послуг;
- в) удосконалення навичок працівників;
- г) забезпечення ефективності інвестиційної діяльності підприємства у короткостроковому і довгостроковому періодах.

21. Інвестиційний потенціал бізнес-організації – це:

- а) сукупність управлінських компетенцій, що визначають здатність системи управління бізнесом забезпечити ефективне використання ресурсного потенціалу;
- б) комплекс інвестиційних ресурсів у поєднанні з можливостями, засобами та умовами їхнього залучення й використання в інвестиційній діяльності підприємства;
- в) наявні та приховані можливості бізнес-організації щодо залучення та використання факторів виробництва для випуску максимально можливого обсягу продукції (послуг);

г) обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів бізнес-організації, які використовуються для здійснення поточних і перспективних витрат

22. Інвестиційна привабливість бізнес-організації відображає:

- а) якою мірою ризику, пов'язані з інвестуванням, компенсуються доходами, які ці інвестиції можуть принести;
- б) обсяги надходжень від інвестицій;
- в) обсяг кредитних коштів, залучених до інвестиційного проекту;
- г) здатність бізнес-організації розширюватися

23. Дисконтування – це:

- а) знижки у супермаркеті;
- б) оцінка майбутньої вартості поточних доходів;
- в) оцінка поточної вартості майбутніх доходів;
- г) визначення строку окупності проекту

24. Інноваційний потенціал бізнес-організації включає:

- а) наукові проектні і дослідно-конструкторські розробки;
- б) потужності експериментальної бази, пов'язаної з підготовкою нового виробництва;
- в) інструмент і оснащення для проведення наукомістких операцій;
- г) можливості упровадження нововведень та їх контролю;
- д) усе перелічене є правильним.

25. До завдань управління інноваційно-виробничим потенціалом бізнес-організації належить:

- а) повне використання виробничих потужностей;
- б) формування нових напрямів розвитку бізнес-організації;
- в) максимальне нарощування обсягів виробництва;
- г) досягнення максимального рівня рентабельності

ПИТАННЯ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ПОТОЧНИЙ ТА СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність поняття «потенціал організації» як економічної категорії
2. Властивості потенціалу організації
3. Структура потенціалу організації
4. Передумови ефективного використання потенціалу організації
5. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства
6. Типи поведінки підприємства, обумовлені його потенціалом
7. Загальнонаукові підходи до формування потенціалу підприємства
8. Фактори формування потенціалу підприємства
9. Формування бізнес-моделі підприємства як основи створення та реалізації потенціалу
10. Особливості формування потенціалу підприємства залежно від специфіки підприємницької діяльності
11. Система управління потенціалом організації
12. Наукові підходи до оцінки потенціалу організації
13. Методичні підходи аналізу потенціалу
14. Витратна концепція оцінки потенціалу підприємства.
15. Порівняльний підхід до оцінки потенціалу підприємства
16. Поняття вартості в управлінні потенціалом
17. Особливості оцінки потенціалу підприємства для моніторингу поточних можливостей
18. Спеціальні випадки застосування оцінки вартості бізнесу
19. Особливості оцінки вартості матеріальних активів підприємства
20. Оцінка вартості нематеріальних активів підприємства
21. Сутність поняття конкурентоспроможності потенціалу підприємства
22. Ринкові характеристики конкурентоспроможності потенціалу
23. Підходи до оцінки конкурентоспроможності потенціалу
24. Моделі оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства
25. Сутність та методи оцінки конкурентоспроможності продукції
26. Сутність і структура матеріально-технічного потенціалу підприємства
27. Методи оцінювання вартості будівель і споруд
28. Оцінка матеріально-технічного потенціалу підприємства
29. Управління розвитком матеріально-технічного потенціалу
30. Виробничі потужності підприємства
31. Сутність та структура основних засобів
32. Технології, їх види та роль у формуванні виробничого потенціалу підприємства
33. Сутність та характеристики трудового потенціалу
34. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.
35. Оцінка ефективності використання кадрового потенціалу
36. Шляхи підвищення трудового потенціалу підприємства.
37. Роль мотивації в реалізації кадрового потенціалу підприємств

38. Адаптація трудового потенціалу до потреб підприємства
39. Сутність та складові фінансового потенціалу організації
40. Управління фінансовим потенціалом підприємства
41. Методи оцінювання фінансового потенціалу
42. Сутність та складові інвестиційного потенціалу
43. Підходи до оцінки інвестиційного потенціалу організації
44. Інноваційний потенціал та чинники його формування
45. Нематеріальні ресурси підприємства як складова інноваційного потенціалу
46. Сутність та роль інформації у формуванні і реалізації потенціалу підприємства
47. Інформаційний потенціал та його структура
48. Корпоративні інформаційні системи як носій інформаційного потенціалу
49. Особливості формування інформаційного потенціалу підприємства

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Афанасьєв М. В., Плоха О. Б. Економіка підприємства: підручник. Харків: Інжек, 2013. 660 с.
2. Бачевський Б. Є. Потенціал підприємства: монографія. Луганськ: Ноулідж, 2013. 733 с.
3. Варналій З. С. Конкуренція і підприємництво: монографія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Знання України, 2015. 463 с.
4. Васильківський Д. М. Підвищення економічного потенціалу підприємства: теорія, методи, практика: монографія. Хмельницький: ХНУ, 2014. 226 с.
5. Вольська В. В. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2012. 172 с.
6. Герасимчук З. В. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Луцьк: Волин. Старожитності, 2012. 335 с.
7. Довбенко В. І. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2011. 229 с.
8. Економічний потенціал підприємства: навч. посіб. / О. Ф. Балацький, О. М. Телиженко та ін.; за заг. ред. О. Ф. Балацького, О. М. Телиженка. Суми: Унів. кн., 2014. 724 с.
9. Коюда В. О., Воліков В. В. Інтелектуальний потенціал підприємства: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 335 с.
10. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 352с.
11. Кузнецова Т. В., Красовська Ю. В., Подлевська О. М. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2017. 195 с.
12. Мороз Ю. Ю. Моніторинг економічного потенціалу підприємства: теорія, методологія, організація: монографія. Житомир: Кузьмін Дн.Л., 2010. 328 с.
13. Потенціал підприємства: формування та використання: підручник / Н. В. Касьянова, Д. В. Солоха, В. В. Морева та ін. Київ: Центр учб. літ., 2013. 248 с.
14. Прохорова В. В., Чобіток В. І. Потенціал підприємства: формування і оцінка: навч. посіб. Харків: НТМТ, 2013. 211 с.
15. Стець І. І. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ; Екон. думка, 2010. 674 с.
16. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Суми: Мрія-1, 2016. 277 с.
17. Цибульська Е. І. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Харків: НУА, 2011. 384 с.

Допоміжна література

1. Ілляшенко С. М. Управління інтелектуальним капіталом підприємства: монографія. Суми: ТОВ «Триторія», 2017. 360 с.
2. Краснокутська Н. С. Управління потенціалом торговельного підприємства: монографія. Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2012. 332 с.
3. Наливайко А. П. Стратегія підприємства: адаптація організацій до впливу світових суспільно-економічних процесів: монографія. Київ: КНЕУ, 2013. 454 с.
4. Паршин Ю. І. Стратегія забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія
5. Порівняльна інтегральна оцінка інвестиційно-інноваційного потенціалу деревообробної промисловості Закарпаття. Бізнес Інформ : науковий журнал. Харків : Вид дім "Інжек", 2013. №9. С.124-131.
6. Сагер Л. Ю. Управління внутрішніми комунікаціями підприємства: теорія, методика, практика: монографія. Київ: Центр навч. літ., 2017. 196 с.
7. Сумець О. М., Бондаренко М. І. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Київ: Хай-Тек Прес, 2010. 240 с.
8. Федулова І. В., Кундєєва Г. О. Інноваційний потенціал підприємств: монографія. Київ: Медінформ, 2010. 346 с.
9. Хаустова К.М. Методика стратегического позиционирования предприятий на основе интегральной оценки инвестиционно-инновационного потенциала. *Проблемы современной экономики*. 2 (46).2013. С.110-118
10. Хаустова К.М. Теоретичні підходи до оцінки регіонального потенціалу галузі. *Бізнес Інформ*. 2017. №1. С. 127–131.
11. Хаустова К.М., Архангельська А-М.І. Потенціал адаптивності промислового сектору регіону. *Економіка і суспільство*. 2018. №14. С. 638-643.
12. Khaustova, K., Udvorgeli, L., & Choriy, M. (2022). The potential of museums in the context of international tourism development. *Economy and Society*, (40). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-75>

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>
5. Наукова бібліотека МДУ. URL: <https://msu.edu.ua/library/>

Навчально - методичне видання

«УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для забезпечення самостійної роботи студентів

освітнього ступеня магістр

спеціальності 073 «Менеджмент»

Укладач К.М. Хаустова

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>